
Príloha č. 14

Vyhodnotenie stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente

Vyhodnotenie stanovísk doručených k Oznámeniu o strategickom dokumente

K oznámeniu o strategickom dokumente bolo doručené 19 stanovísk bez pripomienok k predmetným materiálom.

K oznámeniu o strategickom dokumente bolo doručené 5 stanovísk s pripomienkami: od Ministerstva dopravy a výstavby SR, Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Združenia domových samospráv. 4 stanoviská sa priamo týkali navrhovaného textu aktualizovanej Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, jedno stanovisko sa týkalo oznámenia o strategickom dokumente.

Stanoviská Ministerstva dopravy a výstavby SR a Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu boli zaslané listom. Stanovisko Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR bolo zaslané listom po lehote stanovenej na doručenie pripomienok k oznámeniu o strategickom dokumente. Stanovisko Ministerstva hospodárstva SR bolo zaslané e-mailom, formou sledovania zmien v samotnom strategickom dokumente a vkladáním komentárov do dokumentu po lehote stanovenej na doručenie pripomienok k oznámeniu o strategickom dokumente. Stanovisko Združenia domových samospráv bolo zaslané e-mailom po lehote stanovenej na doručenie pripomienok k oznámeniu o strategickom dokumente.

Stanoviská doručené v lehote stanovenej na zasielanie pripomienok k oznámeniu o strategickom dokumente, t.j. 14.10. 2017 s uvedením pripomienok.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Sekcia bytovej politiky a mestského rozvoja, list č. 08418/2017/SBPMR/70842 z 11.10. 2017

Zaslalo nasledovné stanovisko:

- V strategickom dokumente „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia“, Príloha 3. KONCEPČNÝ RÁMEC, v odseku IV. Sídelné prostredie žiada nahradiť názov dokumentu „Konceptia mestského rozvoja Slovenskej republiky“ názvom „Konceptia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030“.
- Rovnako v uvedenom odseku žiada doplniť poznámku v zátvorke „(Aktuálne v štádiu prípravy.)“ nasledovným textom „Konceptia mestského rozvoja SR do roku 2030 je celoštátnym rámcovým dokumentom, ktorého cieľom je navrhnuť princípy a opatrenia napomáhajúce k udržateľnému rozvoju miest s ohľadom na význam miest pre rozvoj Slovenskej republiky. V koncepcii je sformulovaná vízia mestského rozvoja: Mestá na Slovensku budú riadené tak, aby prostredníctvom dostatočne pestrej ponuky pracovných príležitostí, adekvátneho bývania a služieb s dôrazom na kvalitné urbanistické a architektonické riešenia a zodpovedajúcu kvalitu životného prostredia poskytovali zdravé sídelné prostredie pre kvalitný život. S cieľom efektívneho zhodnocovania vlastných zdrojov budú mestá zároveň podporovať celkovú vysokú produktivitu, za súčasnej tvorby čo najväčšej pridanej hodnoty“.

Vyjadrenie: Akceptované a doplnené do národnej adaptačnej stratégie.

Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu, 2168/2017/OSP-6 zo dňa 13.10. 2017

Zaslalo nasledovné stanovisko:

- Na str. 6 - Ciele adaptačnej politiky Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2025 upozorňuje na skutočnosť, že rok 2025 nie je z výhľadového hľadiska plánovania vhodne stanoveným rokom. Stratégie, ktoré v súčasnosti rezort životného prostredia pripravuje, t.j. Environmentálna stratégia je pripravovaná do roku 2030, Nízkouhlíková stratégia sa pripravuje do roku 2030, s výhľadom do roku

2050. Preto navrhuje upraviť Ciele adaptačnej politiky Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2030. Sekcia riadenia investícií - odbor strategického plánovania odporúča pri tvorbe nových rezortných stratégií plánovať do roku 2030. Rok 2030 je dôležitý aj z hľadiska implementácie Agendy OSN 2030 pre udržateľný rozvoj (ďalej len „Agenda 2030“) a Úrad podpredsedu vlády SR, má za to, že ciele adaptačnej politiky SR by mali byť prepojené s implementáciou strategických rozvojových cieľov Agendy 2030, ktoré sa týkajú mitigácie a adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Ďalej Úrad podpredsedu vlády informuje o vytvorení pracovnej skupiny pre Agendu 2030 a v rámci nej troch expertných skupín. Expertná skupina pre foresight (t. z. prognózovanie) bude zodpovedať za analýzu globálnych trendov, ktoré sú úzko prepojené s adaptáciou na zmenu klímy.

Vyjadrenie: Akceptované, upravené nasledovne: Ciele adaptačnej politiky SR do roku 2025 s výhľadom do roku 2030. MŽP SR predpokladá, že národná adaptačná stratégia bude potrebovať ďalšiu aktualizáciu skôr ako 2030. Prostredníctvom národnej adaptačnej stratégie sa zatiaľ nedajú naplňať tie ciele Agendy 2030, ktoré sa týkajú mitigácie, keďže opatrenia na znižovanie emisií skleníkových plynov nie sú predmetom uvedenej stratégie (alebo sa im venuje okrajovo, iba v prípade zachytávania a uskladňovania uhlíka a tým obmedzeniu jeho strát z pôdy v podobe emisií oxidu uhličitého).

- Na str. 6 bod 2. *Efektívna implementácia adaptačných opatrení a monitoring účinnosti týchto opatrení v praxi* – Rámcové opatrenia, druhá zarážka „Pripraviť súbor indikátorov pre monitoring, hodnotenie a revíziu adaptačných opatrení“ – navrhuje zväziť pri príprave súboru indikátorov pre monitoring adaptačných opatrení ich zosúladenie s indikátormi Agendy 2030 a pri ich príprave spolupracovať so Štatistickým úradom SR, ktorý v rámci implementácie Agendy 2030 riadi expertnú skupinu pre indikátory a monitorovanie. Indikátory stanovené v rámci adaptačnej stratégie by mali byť zosúladené s indikátormi stanovenými v rámci strategického rozvojového cieľa 15.3. Agendy 2030, ktorých napĺňanie je v gescii Národného kontaktného bodu UNCCD (United Nations Convention for Combat Desertification) pre Slovensko- Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy. Spolupráca s Národným kontaktným bodom UNCCD ohľadom indikátorov môže byť v tomto smere nápomocná.

Vyjadrenie: MŽP SR berie na vedomie pripomienku Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu. Pri príprave súboru indikátorov pre monitoring, hodnotenie a revíziu adaptačných opatrení bude zvážené a v rámci možností zabezpečené zosúladenie s indikátormi Agendy 2030. Indikátory budú stanovené v rámci národného adaptačného akčného plánu podľa jeho predmetu, nie v rámci národnej adaptačnej stratégie.

- V stratégii chýba samostatná kapitola, ktorá sa venuje pôde. V Agende 2030 sa venuje ochrane pôdy strategický rozvojový cieľ 15, v ktorom sa apeluje na zastavenie degradácie pôdy vrátane boja proti suchu. Žiadajú dopracovanie samostatnej kapitoly, ktorá sa bude venovať ochrane pôdy a manažmentu sucha.

Vyjadrenie: Akceptované, bola dopracovaná kapitola o pôdnom prostredí.

- Na str. 35 v treťom odstavci „V súlade s Konceptiou na ochranu vodných zdrojov Európy budú v oblasti vodného hospodárstva uprednostnené prvky zelenej infraštruktúry, zelené štruktúrne prístupy a neštruktúrne koncepty adaptácie pred prvkami sivej infraštruktúry...“ upozorňuje na skutočnosť, že paradoxne v rámci prípravy Národného infraštruktúrneho plánu Slovenskej republiky na roky 2018- 2030 sekcia vôd MŽP SR pri identifikácii strategických projektov do roku 2030 zaslala zoznam projektov zameraných na ochranu vodných zdrojov výlučne prvkami sivej infraštruktúry.

Vyjadrenie: MŽP SR berie na vedomie pripomienku Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu.

- Na str. 88 kapitola 9 Možnosti financovania adaptačných opatrení v SR navrhuje prediskutovať s Ministerstvom financií SR možnosti financovania adaptačných opatrení po roku 2020 aj z iných zdrojov ako EŠIF a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu.

Vyjadrenie: MŽP SR berie na vedomie pripomienku Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu.

Stanoviská doručené po lehote stanovenej na zasielanie pripomienok k oznámeniu o strategickom dokumente, t.j. 14.10. 2017 s uvedením pripomienok.

Združenie domových samospráv, Námestie SNP 13, P.O.BOX 218, 850 00 Bratislava- Petržalka, e-mail zo dňa 18.10. 2017

Stanovisko zaslané po termíne.

K predstavenému strategickému dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia“ má nasledovné pripomienky, ktorých spracovanie a výsledky žiada zapracovať do záverečného strategického dokumentu:

1. Plne sa stotožňuje s environmentálnymi opatreniami uvádzanými v predstavenom strategickom dokumente; obsahujú všetky opatrenia, ktoré v rámci svojej účasti v správnych konaniach ako environmentálna organizácia presadzovala a žiadala realizovať. Z obsahového odborného environmentálneho hľadiska teda k predstavenému strategickému dokumentu nemá pripomienky.

Vyjadrenie: MŽP SR berie na vedomie pripomienku Združenia domových samospráv.

2. Z právneho hľadiska je potrebné zabezpečiť, aby sa všetky orgány verejnej správy ako aj súkromné organizácie a fyzické osoby-podnikatelia zaoberali vyhodnocovaním svojich zámerov na klimatické zmeny a obsahovali preventívne a kompenzačné opatrenia podľa tohto strategického dokumentu. Legislatívna oblasť je v predstavenom strategickom dokumente nedostatočne popísaná a je potrebné ju doplniť.

Vychádza pritom z cieľa Aarhurského dohovoru č.43/2006 Z.z. upraveného v čl.1 „Každá Strana zaručí práva na prístup k informáciám, účasť verejnosti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru s cieľom prispieť k ochrane práva každého človeka, príslušníka tejto i budúcich generácií, žiť v životnom prostredí, ktoré je primerané pre zachovanie jeho zdravia a dosiahnutie blahobytu.“ Z citovaného ustanovenia Aarhurského dohovoru vyplýva, že životné prostredie nie je iba „ochranárska agenda“, ale je predmetom záujmu každého; zároveň je to dôležitý socioekonomický ukazovateľ prosperity v rámci členských krajín Európskej únie, ktorý je potrebné na národnej úrovni rozvíjať. Klimatické zmeny a vysporiadavanie sa s nimi sú zároveň predmetom tzv. Parížskej dohody o klíme, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Vychádza pritom zo znenia čl.44 a čl.55 Ústavy SR – Slovenská republika „Každý má právo na priaznivé životné prostredie. Každý je povinný chrániť a vzeľať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky. Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ekologickú rovnováhu a o účinnú starostlivosť o životné prostredie a zabezpečuje ochranu určeným druhom voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov.“ a „Hospodárstvo Slovenskej republiky sa zakladá na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky.“. V zmysle citovaného znenia Ústavy SR je záujmom a zodpovednosťou každého hospodárskeho a ekonomického aktéra vyvažovať hospodárske a ekonomické záujmy s environmentálnymi a ekologickými záujmami; v rôznej podobe je táto zodpovednosť premietnutá do národnej legislatívy. Ak by táto rovnováha nebola zabezpečená, mohlo

by sa jedná o zneužívanie vlastníctva na poškodzovanie životného prostredia v zmysle čl.20 ods.3 Ústavy SR.

Vzhľadom na uvedené žiada, aby sa vyhodnotenie vplyvov zámerov na klimatické zmeny a navrhnutie preventívnych a kompenzačných opatrení stalo povinnou súčasťou posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona EIA č.24/2006 Z.z. ako v zisťovacom konaní (tzv. malá EIA) tak aj v riadnom posudzovacom procese (tzv. veľká EIA). Z vlastnej skúsenosti vyplýva, že tomuto sa príslušné orgány ako aj navrhovatelia doteraz bránili s odvolaním sa na „nezáväznosť Adaptačnej stratégie a jej výlučne odporúčací charakter“, či len dobrovoľnosť naplnenia týchto cieľov (citácia z množstva rozhodnutí podľa zákona EIA č.24/2006 Z.z.). Tento nedostatok žiada napraviť tým, že sa do zákona EIA č.24/2006 Z.z. premietne (napríklad doplnením príloh 8a, 9, 10 a 11) aj vyhodnocovanie vplyvov na klimatické zmeny a zapracovanie preventívnych a kompenzačných opatrení v tomto smere.

Zároveň navrhuje, aby sa záväznosť týkala aj všetkých činností, ktoré sú hrazené z verejných zdrojov a to aj keď nepodliehajú posudzovaniu vplyvov na životné prostredie.

Uvedené sa zároveň stalo v nedávnej minulosti aj predmetom ostrej (a miestami až nekorektnej verejnej diskusie), kedy nie je význam a dosah klimatických zmien a opatrení na ich zmiernenie jednoznačne vnímaný nielen všeobecnou verejnosťou, ale ani štátnymi orgánmi uplatňujúcimi záväzky SR v oblasti životného prostredia vyplývajúce z medzinárodných zmlúv; dokonca došlo k zľahčovaniu tejto témy a diskreditácii environmentálnych organizácií, ktoré túto agendu presadzovali v praxi v rámci existujúcich legislatívnych rámcov (vrátane združenia domových samospráv).

Preto sa javí ako potrebné a nutné legislatívne zjednotiť všetky vykonávacie zákony, nakoľko práva v oblasti životného prostredia sa je podľa čl.51 ods.1 Ústavy SR ako aj v zmysle §15 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. možné domáhať len prostredníctvom týchto vykonávacích zákonov. Doterajšia prax ukazuje, že pokrytie oblasti klimatických zmien a opatrení na zmiernenie ich dôsledkov sú vo vykonávajúcich zákonoch riešené len nedostatočne a nejednotne; aplikačná prax nedostatočne a neflexibilne reaguje na tento fenomén s rozporuplným spoločenským ohlasom.

Medzi základné legislatívne normy, ktoré by mali adaptačné stratégie inkorporovať zahŕňajú najmä:

- a. Zákon o životnom prostredí č.17/1992 Zb.
- b. Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č.24/2006Z.z. (metodologické zjednotenie vyhodnocovania vplyvov)
- c. Zákon o ochrane prírody a krajiny č.543/2002 Z.z. vrátane vykonávacej vyhlášky č. 24/2003 Z.z. (povinnosť realizovať preventívne a kompenzačné opatrenia)
- d. Vodný zákon č.364/2004 Z.z. (vodný režim, vodná bilancia, odtokové pomery)
- e. Stavebný zákon č.50/1976 Zb. spolu s vykonávacími vyhláškami (adaptačné opatrenia ako súčasť všeobecných nárokov na projekciu a realizáciu stavieb)

Vyjadrenie: MŽP SR berie na vedomie pripomienku Združenia domových samospráv. Národná adaptačná stratégia inkorporuje vymenované právne predpisy, ktorými sa majú riadiť aj adaptačné stratégie na lokálnej úrovni.

3. Zároveň je potrebné začať vykonávať osvetu aj v tejto oblasti napríklad publikačnou činnosťou, kde by dobrým vzorom a príkladom mohla slúžiť informačná brožúra Karpatského inštitútu ku klimatickým zmenám (), vzdelávacie programy pre odborníkov, úprava školských osnov základných, stredných aj vysokých škôl. Samostatnou kapitolou je zahrnutie odbornej verejnosti (napríklad profesných stavovských organizácií, s výskumnými a vzdelávacími organizáciami ako aj s environmentálnymi organizáciami tretieho sektora)

Vyjadrenie: Národná adaptačná stratégia obsahuje kapitolu Informácia, komunikácia, vzdelávanie a zapojenie verejnosti, v ktorej sa konštatuje, že informačné kampane, komunikácia, vzdelávanie a zapojenie verejnosti do riešenia problematiky adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sa v SR nerealizuje systémovo a na základe špecifickej koncepcie, ale skôr ad hoc a nepravidelne formou konferencií, prednášok, seminárov, stretnutí a článkov v odborných časopisoch. Preto uvádza rámcové opatrenia v týchto oblastiach, ktoré budú prioritizované pri spracovaní národného akčného plánu adaptácie. Prináša ďalej informácie o projekte Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku, ktorý v hlavnej aktivite 6 má ambíciu zlepšovať informovanosť a komunikáciu o adaptácii na zmenu klímy na lokálnej a regionálnej úrovni.

4. Podľa §6 ods.5 a ods.6 zákona EIA č.24/2006 Z.z. pre zverejňovanie a pripomienkovanie strategických dokumentov s celoštátnym dosahom platí „(5) Dotknutá obec informuje do troch pracovných dní od doručenia oznámenia podľa odseku 2 o ňom verejnou spôsobom v mieste obvyklým a zároveň oznámi, kde a kedy možno do oznámenia nahliadnuť, robiť si z neho odpisy, výpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie; oznámenie musí byť verejnosti prístupné najmenej po dobu 14 dní od jeho doručenia. (6) Dotknutý orgán a dotknutá obec doručia písomné stanoviská k oznámeniu príslušnému orgánu do 15 dní od doručenia oznámenia. Verejnou môže doručiť svoje písomné stanovisko k oznámeniu príslušnému orgánu do 15 dní odo dňa, keď bolo oznámenie zverejnené podľa odseku 5.“

Podobne aj informácia o mieste a lehote na podávanie pripomienok nie je v súlade so znením zákona (lehota v oznámení bola nevedno ako stanovená na 13.10.2017). Na enviroportáli bol predmetný strategický dokument oznámený dňa 29.09.2017; do 04.10.2017 bola v súlade s §5 ods.6 zákona EIA lehota na zverejnenie na webových stránkach dotknutých obcí; začiatok 15-dňovej lehoty na vyjadrenia podľa §5 ods.6 zákona EIA teda bol 5.10.2017 a posledným dňom lehoty na pripomienkovanie dotknutými orgánmi a verejnou je teda až 19.10.2017.

Vzhľadom k skutočnosti, že naše združenie má sídlo v Bratislave, platí, že sa lehoty na vyjadrenie k predmetnému strategickému dokumentu odvíjajú od zverejnenia informácie na stránke mesta Bratislava a jej mestských častí. V uvedenej súvislosti konštatujeme, že ani na stránke mesta Bratislava (<http://www.bratislava.sk/dp/vybery2=802&vybery=11050214&p1=11050214>, http://www.bratislava.sk/vismo/zobraz_dok.asp?id_ktg_ud=700000%7C11005935&id_org=700000&ud=2&p1=51337&submit=Prejs%C5%A5) ani na stránke mestskej časti Petržalka (<https://www.petrzalka.sk/oznamy/>, <https://www.petrzalka.sk/verejne-vyhlasiky/>) nebol uverejnený oznam o posudzovaní predmetného strategického dokumentu s celoštátnym dosahom; vzhľadom na uvedené je potrebné uplatniť postup podľa §27 ods.4 Správneho poriadku „V pochybnostiach sa považuje lehota za zachovanú, pokiaľ sa nepreukáže opak.“ a teda hľadiť na naše vyjadrenie ako vyjadrenie v lehote.

Oznámenie na enviroportáli nemožno pokladať za zverejnenie v súlade so zákonom nielen preto, že ho nepredpokladá zákon, ale aj preto, že enviroportál obsahuje na svojej stránke oznámenie „Vážení užívatelia, aktuálne prebieha rekonštrukcia Informačného systému EIA/SEA v rámci ktorej sa môžu vyskytnúť možné nedostatky, za ktoré sa vopred ospravedňujeme.“

Vyjadrenie: Neakceptované. Interpretácia, zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je nesprávna. Nakoľko je predmetom posudzovania strategický dokument s celoštátnym dosahom, proces SEA je vedený podľa § 17 zákona č. 24/2006 Z. z. Podľa § 17 ods. 3 má byť oznámenie len zverejnené v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom. Podľa ods. 4 môže verejnou doručiť stanovisko do 15 dní od zverejnenia oznámenia podľa § 6 ods. 2. Podľa § 6 ods. 2 má príslušný orgán zverejniť oznámenie na webovom sídle ministerstva a poslať ho dotknutému a schvaľujúcemu orgánu (v zmysle § 17 ods. 1 sa toto uplatňuje „primerane“) a dotknutej obci, ale len v prípade, ak ide o SD s miestnym dosahom. Rovnako aj podľa § 6 ods. 1 príslušný

orgán vyzýva obstarávateľa SD aby zverejnil oznámenie na úradnej tabuli obce, prípadne nepovinne ďalším miestne obvyklým spôsobom (vrátane webu obce) len v prípade SD s miestnym alebo regionálnym dosahom.

5. Vzhľadom na uvedené považuje svoje vyjadrenie za podané v zákonom stanovenej lehote podľa §5 ods.6 zákona EIA; zároveň však upozorňuje na isté nedostatky so zverejňovaním oznámenia o predmetnom strategickom dokumente. Preto v rozhodnutí žiada konštatovať, že Združenie domových samospráv disponuje právami podľa §6 ods.6 zákona EIA.

Zároveň žiada o začlenenie do pracovných skupín pripravujúcich finálny strategický dokument, aby svoje skúsenosti a znalosti mohli odovzdať pri tvorbe tohto základného a dôležitého strategického dokumentu; má dostatočnú znalosť o problematike ako aj o doterajšej aplikácii v praxi.

Vzhľadom na uvedené požaduje, aby pripomienky z tohto stanoviska boli zohľadnené a v zmysle §7 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z.z. sa rozhodlo o posudzovaní strategického dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia“ podľa tohto zákona; v takomto prípade žiadam pripomienky v podmienkach záverečného stanoviska akceptovať a prijať príslušné legislatívne opatrenia.

Vyjadrenie: Neakceptované. Nesprávna interpretácia zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vid' tiež vyjadrenie k predchádzajúcemu bodu.

V prípade, že príslušný orgán napriek našej požiadavke vydá rozhodnutie zo zisťovacieho konania o ďalšom neposudzovaní vplyvov strategického dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia“ na životné prostredie podľa zákona EIA, žiada odporúčané legislatívne opatrenia zakomponovať do podmienok a odporúčaní v tomto rozhodnutí.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Sekcia rozvoja vidieka a priamych platieb, list č. 22527/2017 zo dňa 19.10. 2017

Predkladá písomné stanovisko, v ktorom konštatuje, že Stratégia je postavená na zhodnotení viacerých prírodných prostredí. Chýba však pôdne prostredie, ktoré je začlenené do horninového prostredia, pričom pôda ako taká má úplne iné vlastnosti a funkcie ako hornina, hoci je transformovaná z horninového prostredia. Treba poznamenať, že pôda nie je horninové prostredie a nie je adekvátne uvedená ako samostatný prírodný útvar. Má dominantnú úlohu v skladovaní organického uhlíka a skleníkových plynov a jedine manažment pôdy určuje, či sa skleníkové plyny dostanú do ovzdušia alebo nie.

V riešení adaptívnych opatrení je potrebné definovať kľúčovú úlohu pôdy (vrátane rastlinnej a lesnej vegetácie) pri zachytávaní a skladovaní skleníkových plynov. Pôdy (nie horninové prostredie) majú schopnosť zadržať dva až štyri krát viac organického uhlíka ako lesy. Na druhej strane nešetrné a intenzívne hospodárenie na pôde spôsobuje emisie skleníkových plynov do ovzdušia. Evidujú sa straty uhlíka ako následok konvenčného obrábania pôdy, nesprávneho využívania štruktúry plodín, neodôvodneného drenážovania zamokrených pôd, neusporiadanej krajiny a zvyšovania intenzifikačných faktorov v poľnohospodárstve a lesníctve. Preto ochrana pôdy v nových klimatických podmienkach by mala byť nevyhnutnou súčasťou udržateľného systému vidieckej a lesnej krajiny. Pôda je najzraniteľnejšou, avšak nanajvýš potrebnou zložkou prírodného prostredia. Žiadajú doplniť text do Stratégie.

V texte Stratégie na str. 49 sa v Tabuľke 7 miešajú jednotlivé návrhy adaptačných opatrení, preto navrhujú nasledovné úpravy:

- Ochrana pôdy navrhujú zameniť za manažment pôdy alebo Hospodárenie na pôde,
- Medzi „Všeobecné opatrenia pre pôdu“ nepatrí Podpora využitia starých krajových odrôd- navrhujú zaradiť k časti týkajúcej sa rastlinnej výroby,
- Zachovanie a zvýšenie množstva organického uhlíka v pôde- zákon č. 220/2004 Z.z. nerieši výsadbu trvalých kultúr a drevín ani stabilitu ekosystému,

- Systémov hospodárenia existuje viacero- treba ich správne pomenovať,
- Organické poľnohospodárske systémy a aplikácia organického hnojenia (preformulovať),
- Podpora zvýšenia živočíšnej výroby pre ochranu pôdy je sekundárna záležitosť,
- Na Slovensku sa zasolené pôdy nezavlažujú- navrhujú neuvádzať,
- V časti „Ochrana rastlín“ sú uvedené minimalizačné pôdoochranné technológie- táto oblasť však patrí do predchádzajúcej časti „Ochrana pôdy“,
- Odrodové skúšobníctvo je uvedené samostatne- odrodové skúšobníctvo je súčasťou rastlinnej výroby, navrhujú ho zaradiť k časti pojednávajúcej o rastlinnej výrobe,
- Zavlažovacie systémy sú uvedené samostatne- prečo?, odporúčajú zovšeobecniť znenie textu a neuvádzať v materiáli: „ zabezpečenie finančných prostriedkov....“
- Pri ochrane rastlín je uvedený rozvoj nezávislého poradenstva- ide o všeobecné opatrenie, odporúčajú zmeniť zaradenie opatrenia,
- Viaceré témy opatrení sú prierezné, ktoré treba vyčleniť,
- Chýba manažment sucha v poľnohospodárstve- vôbec nie je rozpracovaný. Sucho ako dôsledok dopadov zmeny klímy máva katastrofálne dôsledky a v poľnohospodárstve je dominantnou príčinou zlyhávania poľnohospodárskej produkcie. Ak sa bude riešiť samostatne treba uviesť odkaz na dokument,
- Príklady adaptačných opatrení v tabuľkách ostatných rezortov bývajú podobné- treba uskutočniť krížovú kontrolu,
- Existuje tabuľka medzisektoriálnych adaptačných opatrení- nie je kompletná, resp. vyzdvihujú sa vybrané problematiky zamerané predovšetkým na hospodárenie s vodnými zdrojmi. Absolútne absentujú agrotechnické opatrenia v poľnohospodárstve, resp. implementácia udržateľných systémov v poľnohospodárstve- je tam uvedená len Zmena vegetačného krytu vyvolaná zmenou klímy. Taktiež navrhujeme doplniť potrebu obmedzenia rozvoju erózie a dezertifikácie územia.
- V stratégii chýba samostatná kapitola, ktorá sa venuje pôde. V Agende 2030 sa venuje ochrane pôdy strategický rozvojový cieľ 15, v ktorom sa apeluje na zastavenie degradácie pôdy vrátane boja proti suchu. Žiadame dopracovanie samostatnej kapitoly, ktorá sa bude venovať ochrane pôdy a manažmentu sucha,
- V Tab. 7 Príklady adaptačných opatrení v oblasti poľnohospodárstva sa v časti živočíšna výroba na str. 50 sa uvádza: „Rozpracovanie metód ochladzovania zvierat“. Toto znenie by bolo vhodné upraviť nasledovne na: „Rozpracovanie metód ochladzovania zvierat a ustajňovacích objektov“,
- Podobne v tab. 7 upraviť aj nasledujúce znenie „Návrhy typov maštalných objektov a dispozičných riešení“, navrhujú doplniť nasledovne: „Návrhy typov maštalných objektov a dispozičných riešení eliminujúcich teplotné extrémny počasia“,
- V dôsledku zvyšovania teplôt v ustajňovacích priestoroch spôsobených vysokými teplotami sa bude zvyšovať koncentrácia škodlivých plynov (CO₂, NH₃). Z uvedeného dôvodu by v poslednej kolónke tabuľky živočíšnej výroby malo byť tiež uvedené: „Sledovať koncentráciu emisií a eliminovať ich škodlivé účinky v objektoch živočíšnej výroby“,
- V Tab. 7 na str. 51 je uvedené znenie: „Podpora obnovy využívania starých lokálne prispôsobených odrôd hospodárskych zvierat“, ktoré je potrebné upraviť nasledovne: „Podpora obnovy využívania starých lokálne prispôsobených plemien hospodárskych zvierat“,
- V časti 4.6. Poľnohospodárstvo žiadame zdôrazniť zmenu druhovej skladby osevných postupov, ktoré sú orientované na stále isté plodiny- monokultúry- a to zakomponovaním hlavne strukovín a krmovín.

Ďalej navrhujú doplniť a nahradiť:

- Pre zachovávanie diverzity pôvodných slovenských druhov podporovať drobných farmárov, čím sa podporí aj uchovávanie „on farm“ na Slovensku, ktoré zatiaľ nemáme rozvinuté,
- Podporiť slovenských šľachtiteľov domácich odrôd,
- Podporiť šľachtenie strukovín, ktoré sa vyznačujú teplomilnosťou a odolnosťou voči suchu- cícer, šošovica, hrachor,
- Podporiť domáce odrody, ktoré sú najviac prispôsobené našim klimatickým podmienkam a preto im treba dať priestor a podporovať ich distribúciu,

- Podporiť aktivity množenia a regenerácie domácich odrôd, aby boli dostupné pre širokú verejnosť a začínajúcich drobných farmárov, pretože Génová banka SR, tieto odrody dlhodobo uchováva, ale nemá kapacity na ich multiplikovanie vo väčšom rozsahu, aby boli uspokojené aj tieto skupiny,
- Na str. 79, Tab. 16, stĺpec 2, riadok 3, nahradiť Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum, Centrum výskumu rastlinnej výroby- Piešťany takto: „Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum- Výskumný ústav rastlinnej výroby“,
- Kapitola 4.2. Prírodné prostredie a biodiverzita strana 29. Opatrenia na zvýšenie adaptačnej schopnosti sa píše o- zalesnení alúvií- toto slovné spojenie je potrebné opraviť na zalesnenie inundačných oblastí.

Zdôvodnenie: elúvium- je tá časť krajiny, kde dochádza k zvetrávaniu a kde začína odnos čistočiek (začiatok prirodzeného kolobehu- napríklad náhorné planiny); delúvium- je tá časť krajiny, po ktorej sa uskutočňuje prenos čistočiek (zvetraných), sú to svahy; alúvium- je tá časť krajiny, kde dochádza k ukladaniu čistočiek a sú to najnižšie časti v krajine. Pri pozretí geologickej mapy uvedené by znamenalo, že by sa mala zalesniť každá rovina (Podunajská rovina, Podunajská nížina, Východoslovenská nížina) a dná kotlín, t.j. naše poľnohospodársky najproduktívnejšie oblasti. Preto sa domnievajú, že v texte ide o inundačné oblasti (v čase záplav okolité prostredie pod vodou), ktoré sú ohraničené agradačným valom- bod v krajine, cez ktorý sa záplavová voda nedostane.

- Do vety na strane 29: Zabezpečením trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, udržiavaním, zvýšením výmery alebo obnovou prírody blízkyh lesov, využitím stabilizujúcich krajinných štruktúr, ochranou a zveľaďovaním siete chránených území a zelenej infraštruktúry, a implementáciou vodozádržných opatrení s účelom zmierňovať rozsiahle povodne a vplyvy sucha sa zvýši adaptačná schopnosť celej ľudskej spoločnosti- navrhujú zakomponovať aj trvalo udržateľnú starostlivosť o trávne porasty.

Zdôvodnenie: usmernené systémy využívania (pasenie, kosenie) sú predpokladom udržateľnosti prírodnej krajiny a zachovania biodiverzity trávnych porastov. Nesprávne obhospodarovanie plôch trávnych porastov spôsobuje rozširovanie invázných a expanzívnych druhov. Dochádza k poklesu biodiverzity a zvyšuje sa citlivosť územia na premenlivé a najmä extrémne meteorologické vplyvy a prispôsobivosť voči meniacim sa klimatickým podmienkam.

Vyjadrenie: Stanovisko MPA RV SR bolo akceptované, pripomienky boli čiastočne akceptované. MPA RV SR na žiadosť MŽP SR zaslalo listom č. 26040/2017 zo dňa 16.11. 2017 podklady pre vypracovanie kapitoly o pôdnom prostredí. Na základe doručených podkladov MŽP SR doplnilo kapitolu o pôdnom prostredí, ktorá je členená na tri časti (ako všetky nosné kapitoly národnej adaptačnej stratégie): predpokladané dôsledky zmeny klímy v pôdnom prostredí, charakteristika adaptácie v pôdnom prostredí, adaptačné opatrenia v pôdnom prostredí a ku ktorej MPA RV SR vyjadrilo súhlas. Uskutočnila sa konzultácia medzi zástupcom MŽP SR a MPA RV SR na základe ktorej bola kapitola o poľnohospodárstve revidovaná a doplnená.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, e-mail zo dňa 24.10. 2017

MH SR k oznámeniu o strategickom dokumente zaslalo stanovisko e-mailom cez sledovanie zmien v dokumente. Pripomienky MH SR sa týkali najmä oblasti horninového prostredia a geológie, prírodného prostredia, vodného režimu v krajine a vodného hospodárstva, energetiky a priemyslu.

Vyjadrenie: Pripomienky boli prerokované so zástupcami MH SR 11.1. 2018 a čiastočne akceptované.

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, list č. CS 6796/2017 CZ 27464/2017 zo dňa 18.10.2017

Vydalo stanovisko, v ktorom konštatuje, že strategický dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia“ nesmie byť v rozpore s Územným plánom regiónu Nitrianskeho kraja a jeho Zmenami a doplnkami č. 1, ktoré boli schválené uznesením č. 111/2015 zo 16. zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja konaného dňa 20. júla 2015 a ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením NSK č. 6/2015.

K oznámeniu nemajú pripomienky.

Vyjadrenie: Akceptované

Doručené stanoviská bez pripomienok k predmetným materiálom:

Úrad vlády Slovenskej republiky, e-mail zo dňa 24.10. 2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Sekcia vedy a techniky, list č. 2017-14667.1-26CO zo dňa 11.10. 2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, list č. ÚCLaSMŠ-48-120/2017 zo dňa 18.10. 2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Sekcia kultúrneho dedičstva, list č. MK-4668/2017-221/15822 zo dňa 16.10. 2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, list č. S00308-2017-ŠT2-3 zo dňa 13.10. 2017

Konštatuje, že implementácia aktualizácie stratégie sa spája so všeobecne prospešnými vplyvmi alebo vplyvmi bez negatívneho následku na zdravie obyvateľstva a kvalite jeho života. S ohľadom na prierezovosť problematiky dotýkajúcej sa celej rady sektorov sa realizáciou adaptačných opatrení v jednotlivých oblastiach očakávajú priame a nepriame pozitívne vplyvy na verejné zdravie.

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky, list č. 130358/2017-OKEP zo dňa 10.10. 2017

Predložilo stanovisko v rámci ktorého konštatuje, že ciele a nástroje aktualizovanej stratégie sú navrhnuté tak, aby smerovali k zmierneniu dopadov zmeny klímy a zlepšeniu pripravenosti SR na jej nepriaznivé dôsledky. Je možné predpokladať, že ich implementácia bude mať prevažne pozitívne vplyvy na životné prostredie. Stratégia efektívne podporí plnenie medzinárodných záväzkov SR v oblasti zmeny klímy a udržateľného rozvoja, predovšetkým Parížskej dohody o zmene klímy a Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj.

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Odbor krízového manažmentu a bezpečnosti, list č. 18657/2017-M_OKMB 42987/2017 zo dňa 09.10.2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky, list č. MF/018100/2017- 261 zo dňa 20.10. 2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Sekcia legislatívy, list č. 50 412/2017/110 zo dňa 16.10.2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Sekcia krízového riadenia MV SR, list č. SKR-19-22/2017 zo dňa 16.10.2017

K oznámeniu o strategickom dokumente nemá pripomienky a vyjadruje súhlas so znením predmetného materiálu.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, list č. 37192/2017/BA zo dňa 16.10.2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Úrad Košického samosprávneho kraja, list č. 1811/2017/ORRUPZP/29997 zo dňa 12.10. 2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Prešovský samosprávny kraj, Odbor regionálneho rozvoja, list č. 05899/2017/ODDUPZP-2 zo dňa 16.10. 2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Trnavský samosprávny kraj, Sekcia regionálneho rozvoja, list č. 06520/2017/OUPaŽP-2/Re zo dňa 17.10. 2017

Konštatuje, že pravidelná aktualizácia danej stratégie, ktorá premieta najnovšie vedecké poznatky v oblasti zmeny klímy a následkov tejto zmeny, má priaznivý vplyv na životné prostredie, majetok, zdravie a bezpečnosť obyvateľov.

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Banskobystrický samosprávny kraj, list č. 08551/2017/ODDDRR-2 36304/2017 zo dňa 23.10. 2017

Konštatuje, že predložený dokument má všeobecný charakter bez konkrétneho stanovenia spôsobu realizácie jednotlivých opatrení a preto nie je možné posúdiť jeho konkrétny vplyv na životné prostredie.

Vzhľadom k tomu, že konkrétne aktivity (AP) na regionálnej a miestnej úrovni budú podliehať ako strategické dokumenty posudzovaniu podľa zákona, k predloženému strategickému dokumentu nemajú pripomienky a netrvajú na jeho posudzovaní podľa zákona.

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Žilinský samosprávny kraj, list č. 05804/2017/ODaÚP-2 zo dňa 17.10. 2017

Konštatuje, že vzhľadom na všeobecný charakter strategického dokumentu bez presného stanovenia spôsobu realizácie opatrení a možné variantné riešenia, nie je možné špecifikovať jeho vplyv na životné prostredie.

Konkrétne aktivity vyplývajúce z implementácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja budú v prípade potreby podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle zákona 24/2006 Z.z. v platnom znení.

Žilinský samosprávny kraj nemá pripomienky k predloženému Oznámeniu o strategickom dokumente „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia“ a netrvá na jeho posúdení v zmysle zákona.

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.

Združenie miest a obcí Slovenska, Bezručova 9, 811 09 Bratislava, list č. 392/2017 zo dňa 17.10. 2017

K zverejnenému materiálu nemá pripomienky.